

inrichting werkelijk goed was, valt zeer te betwijfelen, maar zeker is het, dat Charles Dickens er zich vrij wat gelukkiger en beter op zijn plaats voelde, dan bij de schoensmeerpotjes.

„Voor zoover ik mij Dickens als schooljongen kan herinneren,” schrijft een zijner vrienden, „stel ik mij hem voor als een kleinen, maar goed gebouwden, gezonden jongen, met een buitengewoon vroolijk humeur. Hij hield zijn hoofd gewoonlijk iets meer rechtop dan de meeste jongens, en was er altijd erg op gesteld om er netjes uit te zien. Eens vond hij een apart taaltje voor ons uit, en wij vonden het heerlijk om op straat niet anders dan dit taaltje te spreken, in de hoop, dat de menschen zouden denken, dat wij vreemdelingen waren.”

Lang duurde de schooltijd van Dickens niet. Wij lezen van hem, dat hij met zijn vijftiende jaar reeds op het kantoor van een *solicitor* (procureur) werkzaam was. Bij een tweeden *solicitor* verdiende hij een salaris van 15 Shilling per week, hier bleef hij tot 18 November 1828 en besloot toen evenals zijn vader, die inmiddels van betrekking veranderd was, *reporter* (verslaggever van een courant) te worden. Hiertoe moest hij zich op het snelschrift toeleegen, een studie, die hem evenals David Copperfield veel inspanning kostte, maar die hij ten slotte toch ook, evenals deze, volkomen machtig werd.

Het was ongeveer in dezen tijd, dat Charles Dickens voor 't eerst een geregeld verhaal schreef en dit als bijdrage zond aan *The old Monthly Magazine*. De titel van deze schets was toen: *A Dinner at Poplars Walk* en is thans onder den titel van *Mr. Mimes and his Cousin*, in de *Sketches by Boy's* te vinden. Dickens heeft zelf verteld, hoe hij op zekeren schemeravond met

angst en beving zijn manuscript in een brievenbus liet glijden en hoe groot zijn ontroering was, toen hij het in druk zag. „Ik ging bij die gelegenheid Westminster Hall binnen en bleef daar een half uur op en neder loopen, omdat mijn oogen door vreugde en trots zoozeer beneveld waren, dat zij het licht op straat niet konden verdragen” . . .

Dit was dus het begin van de loopbaan van den schrijver, die, toen hij den dag doorbracht met etiketten op schoensmeerpotjes te plakken, wel nooit gedacht heeft, dat hij eenmaal wereldberoemd zou worden. Naast zijn groot talent, hebben zeer zeker ook zijn ijver en zijn energie hiertoe medegewerkt. Laat ons even letten op den ijver, die hem bij zijn werk bezielde, voordat hij als romanschrijver optrad.

„Ik heb het beroep van verslaggever uitgeoefend,” zegt hij, „onder omstandigheden, waarvan vele mijner collega's in Engeland zich geen denkbeeld kunnen vormen. Ik heb dikwijls voor den drukker belangrijke publieke redevoeringen overgeschreven van mijn aantekeningen in snelschrift, waarbij de kleinste fout mij groot ongenoegen op den hals zou hebben kunnen halen — terwijl ik op de palm van mijn hand schreef, bij het licht van een slecht brandend lantaarntje, in een postwagen met vier paarden bespannen, door dik en dun heenhollende, midden in den nacht . . .”

In 1836 trad Dickens in het huwelijk met Mejuffrouw Hogarth. Hij was toen vier-en-twintig jaar oud, een jonge man met heldere, blauwe verstandige oogen, sterk gebogen wenkbrauwen, en een zeer bewegelijken mond. Zijn gestalte was klein, maar stevig gebouwd, en hij hechtte er zeer aan, altijd keurig gekleed te zijn. Zijn voor naamste werktijd was 's ochtends, ter-

wijl hij tot zijn ontspanning meestal bij schemeravond lange wandelingen door de Londensche straten maakte, die hij zeer liefhad. Zij inspireerden hem, en gaven hem nieuwe denkbeelden. Waar hij ook reisde, in Amerika, in het zoo heerlijk mooie Italië, altijd trok zijn hart hem weer naar Londen terug.

Een sterk sprekende karaktertrek van Dickens was zijn groote liefde voor kinderen. Voor zijn eigen kinderen was hij een teeder en liefhebbend vader, die in al hun groote en kleine aangelegenheden het levendigste belang stelde. Toen hij *The Old Curiosity Shop* („*Nellie*”) bijna geëindigd had, en hij bezig was het sterven der arme kleine Nell te beschrijven, schreef hij aan een vriend: „Het hart breekt mij, dat ik van mijn lief vriendinnetje zal moeten scheiden; het is mij bijna niet mogelijk het verhaal af te maken.”

Het zou mij te ver voeren als ik jullie een beschrijving wilde geven van de wijze, waarop de verschillende romans van Dickens ontstonden, wat hij bij het schrijven er van gevoelde, hoe hij steeds meer bekend en beroemd werd, en nog velerlei andere bijzonderheden uit het leven van den schrijver — hiermede moet je maar geduld hebben, tot je de Engelsche letterkunde gaat bestudeeren.

Een gedeelte van een brief, dien Dickens aan een van zijn zoons schreef, wil ik hier echter nog voor jullie afschrijven, omdat hij ons zulk een sterken indruk geeft, welk een waarlijk goed en vroom man Dickens was.

„Wees stipt eerlijk in alles, wat gij onderneemt, en wees nooit hard jegens menschen, die in uw macht zijn. Tracht anderen te behandelen, zooals gij zelf behandeld wilt zijn, en wees niet ontmoedigd, indien men u soms niet goed behandelt. Het is veel beter voor u,

dat anderen het grootste gebod van onzen Heiland niet nakomen, dan dat gij dit doen zoudt.

Ik heb een Nieuw Testament op uw boeken gelegd, om dezelfde redenen en met dezelfde hoopvolle wenschen, waarmede ik eens een gemakkelijk overzicht er van voor u schreef, toen gij een klein kind waart, omdat het 't beste boek is dat ooit verschenen is of verschijnen zal, en omdat het de beste voorschriften geeft, waardoor ooit eenig menschelijk wezen, dat waar en trouw aan zijn plicht tracht te zijn, kan worden geleid. Toen uw broeders, de een na den ander, weg zijn gegaan, heb ik aan ieder van hen, evenzoo geschreven als ik u thans schrijf, en hun ernstig gebeden, zich door dit boek te laten leiden, zonder zich te storen aan de uitleggingen en uitvindingen van menschen. Ik bid u dus nadrukkelijk, om de waarheid en schoonheid van den christelijken godsdienst in uw hart te prenten; gij zult nooit ver van den weg ten goede afdwalen, zoo gij er nederigen, innigen eerbied en ontzag voor koestert.

Laat mij hierover nog slechts een enkel woord zeggen. Zooveel te ernstiger, als wij over deze dingen denken, zooveel te minder zijn wij geneigd, met onze vroomheid te pralen. Laat nooit de goede gewoonte na, om iederen avond en iederen ochtend een gebed tot God op te zenden. Ik ben hiervan zelf nooit afgeweken en weet, hoeveel troost en opbeuring men hieruit putten kan.

Ik hoop, dat gij later nooit reden zult hebben om te zeggen, dat uw vader niet goed voor u is geweest. Gij kunt uw liefde voor hem niet beter toonen en hem niet gelukkiger maken, dan door uw plicht te doen.

Uw liefhebbende vader.”

.